

Iskaja vsak četrtek
in velja s poštno
vod in v Mariboru s
poštanjem na dom
na obojeto K 5.—
na pol leta „ 2.00
na četrta leta „ 1.30

Marečnina se pošlje
agencijstvu v Ljubljano
sv. Cirila, korolika
pobito listu. S. List se
pošlje do odgovori.

Delavski kateh. in
šolskega društva do-
ljuje list brez po-
stojne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesamezni listi dode-
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani! Vred-
ne ne sprejemajo.

Za oznani se plačuje
od navedne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 10 h,
trikrat 24 h.

Štev. 47.

V Mariboru, dne 24. novembra 1898.

Tečaj XXXII.

Ali se na Štajarskem ne bomo zganili?

Danes ga ni več Slovenca, ki bi ne bil živo prepričan, da ni dosti, ako se slovenski narod poteguje le za svoje narodne pravice, ampak da mu je ob jednem ravno tako treba tudi delati, da se v gmotnem, denarnem oziru reši sovražnih kremljev.

V tem smislu so se po naši zemlji že pred leti začele snovati narodne hranilnice in posojilnice, ki se veselo množijo in v našo največjo korist kaj lepo propevajo. Gotovo je, da se imamo, tem zavodom v prvi vrsti zahvaliti, da nismo uže popolnoma ubožali, marveč da lahko danes lepo svoto imenujemo narodni imetek.

Ali dočim se je naš narod hranilnic in posojilnic veselil, spoznali so bistrooki rodoljubi, da še tudi te ne zadoščajo. Slovincu je namreč le tedaj mogoče vlagati, če kaj ima, a da pride do krajcarja, ravno to pa je vseh težav največja. Razine ovire se mu stavljajo na pot: prodati je težko, dobro prodati še težje, pridelovanje mu pride tako drago, da z velikim posestnikom, ki mu služijo razni stroji, in z onim srečnejšem, ki se raduje rodovitnega sveta, ne more tekmovali, mnogokrat ima stvari, pa jih ne razume spraviti v denar, zraven tega pa mora vse, kar kupuje, drago plačevati, in to navadno onim, ki so njegovi najhujši sovražniki; in nazadnje ne igra niti najmanjše vloge ta nedostatek, da se marsikateremu, ki ima kako kronico odveč, ne zdi vredno, da bi to betvico shranil. Desetak se človeku

mili, in zato ga vloži, ali kronica je drobna in okrogla reč in se kaj lahko potoči krčmarju v žep. Toda ne le kmet, ampak tudi obrtnik, mali trgovec, delavec in sploh vsak stan, kajti na Slovenskem ga nimamo, ki bi bil z Rothschildom v sorodu, je potreben tiste pomoči, ki pospešuje gmotno blagostanje.

Začetek se je v tem smislu storil že pred nekoliko leti na Kranjskem, in gre prvenstvo, če se ne motimo, nepozabnemu dekanu Bohinjske Bistrice, Mesarju. Ta blagi mož, bivajoč v planinskem kraju, je spoznal, da Bohinjci ne vedo svojega njim od prirode ponujenega bogastva, narječ pašnikov, izkorisčati, torej je poskrbel najprej za izboljšanje govednega plemena, potem pa osnoval veliko, tamošnje posestnike obsegajoče društvo, ki naj prideluje sir in surovo maslo na debelo. Društvo napreduje vrlo, in Bohinjci svojemu gospodu Mesarju danes ne vedo dovolj hvale. Ta lepi uspeh je kranjskemu ljudstvu dal poguma, da se je jelo rabi družiti, in danes stoji tam uže lepo število društev in zadrug, ki imajo namen, pospeševati gospodarstvo. Imenovana naj so: »Kmetijska zadruga v Gorjah,« »Kmetijsko društvo v Stari Oselici,« »Gospodarsko društvo v Trnovem,« »Kmetijska zadruga v Čerknem,« »Kmetijsko društvo v Metliki,« »Registrirana vipavska zadruga,« »Konsumno društvo v Radečah,« in »Kmetijsko društvo v Dobropoljah.«

Vzlasti to-le deluje tako vrlo, da je vsem drugim v izgled in izpodbudo. Začelo je poslovati meseca julija 1896 in šteje danes 256 zadrugnikov. Najprvo je odprlo zadrugno skladišče za skupno prodajanje

pridelkov in nakupovanje potrebščin. Dosedaj se je iz zadrugnega skladišča prodalo nad 30 vagonov pridelkov: fižola, žita, ječje (volk, knopar), oglja itd. Pri tem blagu se je dossegla precej boljša cena v korist zadrugnikov. Vvozilo se je okoli 10 vagonov krmnega blaga za živino: otrobov, sladnih ostankov, (ki se dobijo pri kuhanju piva), živinske soli, apnene klaje itd. in 6 vagonov umetnih gnojil: Thomasove žindre, kajnita, kalija. Vrh tega vzdržuje društvo trijerje, slamoreznice in jednega plemenskega bika. Prošlo jesen in letošnjo spomlad je vzdrževalo tudi merjasca jorksirske pasme. Dne 17. avgusta letošnjega leta, pa je društvo otvorilo nov vir dohodkov svojim zadrugnikom. Ustanovilo je v Dobropoljah mlekarnico in sirarnico, ki obeta najlepši uspeh. Takoj prvi dan so prinesli zadrugniki 200 litrov mleka in sedaj ga nosijo po 400 litrov. Mlekarnica in sirarnica urejena je skozi in skozi moderno, tako da je v stanu tekmovali na vse strani.

Dobropoljsko društvo deluje izvrstno, dobro pa delujejo vsa kranjska društva. Tam kjer dosedaj niso mogli kmetovalci svojih pridelkov spraviti v denar ali je prekupcem morali prodajati skoraj po nič, oddajajo v zadrugah lahko vse pridelke, koje imajo na prodaj, po dobrih cenah; istotako priskrbujejo zadruge svojim članom vse njihove potrebščine, bodisi kmetijske stroje, bodisi semena in živila po primerno nizkih cenah, dočim so morali prej drago plačevati. Zadruge si pa tudi zamenjavajo med seboj pridelke in izdelke, kar je za nje gotovo tudi koristno.

Listek.

Boji in krone.

(Povest. Prevel Anton Jerovšek.)

(Dalje.)

Konečno pride zadnji oddelek! — pravi spreved. Njemu na čelu gre najljubši konj rajnega cesarja, popolnoma osedlan. Za tem stopa krasen slon, katerega vodi prvi anamski minister. Slon nosi na svojem hrbtu prazen prestol in za prestolom stopata dva služabnika; eden ima zaprt solnčnik, drugi pa vihrajočo cesarsko zastavo. Za slonom nesejo možki težko, bogato okrašeno tablo. Ta tabla je takozvani »kraj sreče,« reče oče Hoang Francozu. »Napis na tabli opisuje srečo. In glejte, dolga, dragocena, svilen preproga veže to tablo z ono-le bogato pozlačeno skrinjo, ki jo ravno kar nesejo iz palače. Pod preprogo gredo cesarjeve žene z malimi zastavicami v rokah. Paganski Anamci mislijo, da zdaj prebiva Tidikova duša v skrinji. Svilen preproga pa, ki skrinjo veže z ono tablo, ji kaže pot v kraj sreče.« Zdaj sledijo muzikanti, bobnarji in trobentarji, ki delajo strašen hrup. Konečno se prikaže 24 mož, ki nosijo zemeljske ostanke

cesarjeve v velikanski, z zlatom preobloženi krsti. Za krsto gredo cesarski principi, prvi med njimi Dikdik. Za njimi je sledila velika truma pogrebcev.

Kaki dve uri se je že pomikal spreved skoz grajska vrata, ko se mu tudi oče Hoang in francoski poslanec pridružita.

»Tukaj je nekaj kristijanov,« pravi oče Hoang. »Pri njih ostaneva tudi midva. Za nami še pride druga polovica telesne straže.«

S tem pogovorom stopita v vrsto. Pred njima gresta naš znanec Franc Tuan in njegova mati, udova. O Hoang pripoveduje častniku, zakaj ima dekletko otele lice, in med tem dosepejo do krasne pagode Tijetrijja, Tidikovega očeta, ki je ravno tako divjal proti kristijanom, kakor njegov sin. Mrtvaški spreved se je pomikal skoz veličastno srednjo dvorano te pagode. V dvorani so postavili na tla Tidikovo krsto, njej nasproti pa je bila podoba njegovega očeta. Med krsto in podobo je stal altar, na katerem so morali vsi mimogredoči pogrebi zažigati kadilo Tijetrijja in Tidiku na čast.

Najzadnji pridejo kristijani, ki so hoteli tiho iti mimo altara. Pa mandarin za obrede jim zapove darovati, kakor so drugi storili. Kristijani se odločno branijo. Ves razkačen zgrabi mandarin našega Franca za roko in kriči: »Kaj, vi psi in izdajice, vi nočete

darovati? Takoj darujte, ako vam je drago življenje. In ti, mali deček, boš začel, ali pa si bodeš mesto jermenov okusil klešče. Torej hitro!

»Rajši umrjem, kakor darujem!« odgovori Francek odločno. »Kristijani častijo svoje kralje in so njim pokorni, a ne molijo jih nikdar,« reče o. Hoang in stopi k dečku, da ga vzame v svoje varstvo.

»Prokleti pes,« kriči mandarin svojim tovarišem in princu. »To je tolmač prokletih vragov iz zapada in stoji pod njihovim varstvom!«

»In če ga varuje tudi stotisoč vragov, on in vsi kristijani morajo mojemu očetu in dedku darovati! Nočejo? Pobijte jih! Vrzite jih v ječo! Na kosce se morajo razsekati, ker so kalili današnjo slovesnost! Vojaki, zgrabite jih!« kriči Dikdik.

Princi kasuajo potolažiti, a zastonj. Potegne meč in se vrže na duhovnika in bi ga zadel, ako ne bi francoski poslanec odbil. Nastala je splošna zmešnjava. Vojaki pretepaajo kristijane, jih zvežejo in odpeljejo v ječo. Francoza in o. Hoanga bi zadelo jednaka osoda, ako bi jih ne bil v varstvo vzel nek trezen mandarin. Ta jih privede v bližnjo palačo, kjer morata čakati, dokler se starejšine ne zberejo k volitvi novega cesarja.

Zadnji čas se je v Ljubljani osnovalo še posebno društvo imenovano »Samopomoč krščansko socialne organizacije.« Udele bodo plačevali majhne svotice ali v to svrhu, da dobivajo na starost toliki znesek, da so oskrbljeni ali pa v to svrhu, da zapuščajo otrokom gotove dotaje; sčasoma misli društvo zaviranje razstati tudi na slučaj bolezni, pogreba in na pipiranje udov in sirot.

Vsa navedena društva in tudi druga, ki jih nismo imenovali, združena so zopet v veliko društvo, v takozvano »Gospodarsko zvezo,« h kateri sme pristopiti vsako gospodarsko društvo na Slovenskem, torej tudi izven Kranjskega in katera društva in zadruge, ki so v njo stopile, vodi in nadzoruje. »Gospodarska zveza« je razdeljena v odseke: trgovinski itd., pri katerih razna društva izvedo, kar jim treba znati, ki pa tudi pomagajo, kadar se kje misli društvo osnovati. Sedež ima zveza v Ljubljani, načelnik ji je dr. Ivan Šušteršič.

Tudi na Primorskem je gospodarstveno gibanje v najboljšem tiru; imenujemo le »Trgovsko-obrtno registrirano zadrugo v Gorici,« kateri je prva in glavna naloga, podpirati trgovski in obrtni stan v Gorici. Deluje od 1. decembra 1897. in je 1. okt. t. l. štela 904 člene in 1659 deležev v znesku 248.850, torej četrtil milijona gold. Slovenske prodajalnice in obrti, ki so se na novo odprli tekom zadnjega leta, so dokaz, da je zadruga svojo nalogo vršila uspešno.

Kaj pa se stori, izvemši posojilnice, v povzdigo narodnega gospodarstva pri nas na Štajarskem? Letošnji jesen se je osnovalo »Kletarsko društvo v Ormoži;« že delj časa imamo gospodarsko zadrugo v Žalcu in mlekarstvo v Št. Juriju ob Taboru; to pa je tudi vse, kar imamo pokazati. Kakor da bi gospodarske organizacije pri nas ne bilo treba! Zganimo se vendar ter posnemajmo marljive brate na Kranjskem. Saj zadrugo osnovati ni Bog si vedi kaj. Da se organizuje, treba je v občini le jednega moža, ki ima v glavi zdrave pameti, v srcu pa prave ljubezni do ljudstva, tiste ljubezni, ki se dela in truda ne boji. Ta mož se nekega dne pelja na Kranjsko, da si tam tako zadrugo, recimo dobrepoljsko, ogleda (Dobrepolje sedma železnična postaja od Ljubljane proti Kočevju), pride domu, razjasni ustroj zadruge svojim soolčlanom, utrjuje za njo mnenje, stopi v dogovor z »Gospodarsko zvezo,« poprosi pri oblasti, da ta pravila potrdi, in zadruga se lahko začne sestavljati. V prvi vrsti je naših izobraženih mož dolžnost, da ljudstvu, ki si ne ve pomagati, prikoščijo v pomoč. Brez gospodarskih zadrug se ne bomo rešili.

«Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,
A delo in trud ti nebó blagoslovi!»

Bodite Slovencem pravični!

(Govor drž. poslanca Jož. Žičkarja, dne 10. nov. 1898.)

»Visoka zbornica! Imel sem čast, predložiti visoki hiši prošnjo katoliškega političnega društva za kozjanski okraj na Štajarskem, naj se vpelje jezikovna enakopravnost Slovencev pri političnih, sodnijskih poštinih in finančnih okrasnjah, kakor sploh v vsem javnem življenju po pokrajinah, koder prebivajo Slovenci, osobito pa v imenovanem okraju. Ta zahteva Slovencev je sama ob sebi razumevna, kajti jezikovna ravnopravnost bi se v pravni državi, kakoršna bi imela biti Avstrija, ne smela kratiti nobenemu narodu. Toda visoka zbornica, kaj se nam dogaja? Slovenskemu narodu se kratijo še vedno po prav mnogih krajih popolnoma njegove naravne pravice. Tu se nahajajo v sredi slovenskega ljudstva krajina sodišča, notarijati, davkarski uradi itd., od katerih ni mogoče na nobeden način dobiti slovenskega pisma, dasiravno nam to pravico zagotavlja § 19 temeljnega državnega zakona. Zdaj, ob koncu 19. stoletja, morajo Slovenci za te svoje pravice še vedno prositi, in sicer skoraj v vseh slučajih brez uspešno.

Danes leži, kakor sem že omenil, zopet taka prošnja pred nami. Dovoljujem si prositi, visoka zbornica naj dovoli, da se taista zavoljo svoje važnosti doslovno ponatisne v stenografičnem zapisniku današnje seje. Želim pa tudi, da dotični odsek, kateremu se bo izročila ta prošnja prav kmalu stopi pred to visoko hišo s sporočilom, ki bo nas razveselilo.

Predsednik dr. Fuchs vpraša zbornico, ali dovoli, da se prošnja dobesedno ponatisne v stenografičnem zapisniku; temu je zbornica pritrdila.

Prošnja se glasi (v stenografičnem zapisniku je ponatis ena v slovenskem jeziku): Visoki državni zbor! Shod »katoliško-političnega društva za kozjanski okraj,« vršče se v Podčetrtnu dne 4. septembra 1898, broječ okoli 700 mož, je enoglasno izrekel prepričanje, da je nujna potreba uvesti pri vseh uradih na slovenski zemlji, zlasti še na Spodnjem Štajarskem, enakopravnost slovenskega jezika ter nastavljanje v vseh dotičnih uradih slovensčine zmognim uradnikom. To resolucijo si usojajo predložiti v najblagohotnejše uvaževanje, zlasti pri c. kr. davkarstvu, sodstvu, notarijatu v Kozjem ter pri vseh poštah koz-

janskega okraja udano podpisani odbor »Katoliško političnega društva za kozjanski okraj.« V Kozjem, dne 5. septembra 1898. (Sledijo podpisi.)

Državni zbor.

Na Dunaju, 16. novembra.

Zatožba proti grofu Badeniju.

V sredo 16. novembra se je nadaljevala razprava o zatožbi proti Badeniju. Govoril je socialni demokrat Berner in žid Menger. Ob pol 3. uri hoče predsednik dr. Ferjančič, kakor se je ta navada že vdomačila, obravnavo pretrgati ter nasvetuje, naj se razpravlja o nujnih predlogih. Levičarji so zapazili, da so klopi na desni strani zbornice prazne, ter se začeli z vso močjo ustavljati predsednikovemu predlogu. V takih slučajih mora predsednik povprašati zbornico, ali dovoli, da se ravna po nasvetu predsednikovem. Predsednik reče, naj isti poslanci vstanejo, ki so za to, da obravnava o zatožbi preneha in se začne razpravljati o nujnih predlogih. Zajedno razposlje zapisnikarje, naj preštejejo poslance, ki stopijo, in one, ki so obsedeli. Med štetjem pa predsednik v enomer kliče z električnim zvončkom poslance v hišo. In res, poslanci nemške katoliške stranke, ki so imeli med obravnavo svojo klubovo sejo ter v zbornici niso bili navzoči ob začetku štetja, prihajajo v zbornico v polnem številu ter stojijo, kakor drugi desničarji. Predsednik naznani, da je bilo za njegov predlog 154 poslancev proti njemu 152. Tu pa je nastal po zbornici nepopisen vrišč in trušč na strani levičarjev. Oglasujejo se k besedi mnogi levičarski poslanci rekoč, da je krivično, da so se šli tudi oni poslanci, osobito katoliške ljudske stranke, ki so prihajali v zbornico še le med štetjem. Toda pomagalo ni nič. Predsednik izjavlja še enkrat, da je pravilo ravnati in da se je po večini glasov vsprejel njegov predlog. Razvidi pa se iz tega, kako silno potrebno je, da so v zbornici navzoči vsi poslanci. V jutrajšnji seji dne 17. nov. še le se bo torej glasovalo o tem, se-li dene na zatožno klop bivši minister Badeni ali ne, radi tega, ker je lani policaje poklical v zbornico.

Dunaj, 17. novembra.

Odgovor na Žičkarjevo interpelacijo.

Začetkom današnje seje je odgovarjal ministerski predsednik na interpelacijo poslanca Žičkarja, Berkša, Gregoreca in Robiča zaradi samonemskih razglasov v Celju in Mariboru:

5. Zbor najvišjih svetovalcev.

Kmalu po Tidikovem pogrebu se zbere v veliki dvorani cesarske palače zbor najvišjih svetovalcev, ki so imeli oblast, od ranjkega cesarja določene naslednika potrditi ali pa mu potrjenje odreči. Katerega je potrdil ta zbor, on je bil potem anamski cesar.

Ko se vsi posedejo, se prepriča prvi minister, ki je bil predsednik, če so vsi navzoči. Na to vpraša najstarejšega svetovalca, če je zbor pravilno zbran, bodo njegovi sklepi popolnoma veljavni. Starček se počasi vzdigne in pravi:

»Svetovalci so polnoštevilno in pravilno zbrani, in kar sklene zbor, ima postavno veljavo. Le tisti bode cesar v Anamu, komur bomo danes priznali krono.« In vsi navdušeno priključujejo.

Na to nadaljuje predsednik: »Prvo vprašanje, ki je morate rešiti, je to le: Rajni Tidik si je določil za naslednika princa Dikdika, svojega stričnika. Ali pritrdite tudi vi temu, da Dikdik zasede prestol? Le iz najtehtnejših vzrokov smemo drugače ravnati po anamskih postavah. In zdaj se prepričajte, če imate kake vzroke proti Dikdiku. Eden vzrok vam moram jaz povedati. Francoski poslanec nam preti z vojsko, ako povzdignemo Dikdika na prestol, ker je Dikdik javno pokazal sovražstvo do Francozov in se pri

Tidikovem pogrebu silno divje obnašal proti kristijanom in francoskemu poslancu.

Svetovalci se pri tem iznenadeni zganejo.

»Na drugi strani pa,« pravi predsednik, »se kitajska vlada brani francoskega prijatelja na anamskem presolu in tudi preti z vojsko. In najbrž bi v tem slučaju črnoprarniki v zvezi z našimi mandarini napravili upor in domačo vojsko zoper vsakega vladarja, ki bi bil prijatelj Francozov. Kakega mnenja ste torej vi? Filipin, Vi kot starosta nas morate podučiti.«

Filipin vstane in reče: »Pač mnogo let že služim svoji domovini. Poslušajte torej moje besede, če vam tudi ne dopadejo. Jaz rečem: Dikdik naj ne bode cesar v Anamu. On niti sam sebe ne zna vladati; kako bi naj druge vladal? Izvolite Hilepjoja za cesarja, ker že njegovo ime pomeni »sloga in mir.«

Grožen hrup nastane po teh besedah med zborovalci in slišijo se klici: »Podkupljen je! Filipin je nam skrivnem kristijan! Izdajalec je!« Le s težavo napravi predsednik zopet mir in starček nadaljuje:

»Jaz nikakor nisem podkupljen izdajalec. Pač pa sedijo med mojimi nasprotniki ljudje, ki so vzeli kitajske denarje in so v zvezi s črnoprarniki, ki ropajo po naši domovini. Jaz dobro vem, da biva v našem mestu

sedaj tudi Sifo, poglavar teh kitajskih roparjev. Tudi kristijan nisem, dasiravno moram reči, da kristijanov nimam za izdajalce. Jaz sem preiskal njihovo vero in njih vera je sveta. Posebno pa se mi je prikupilo življenje in smrt kristijanov. Seveda se navadno reče: krščanska vera je tuja, zato jo moramo iztebiti. Jaz pa pravim: tudi Konfucijeva vera je tuja, ker je prišla iz Kitajskega, in vendar jo smejo spoznavati vsi naši učenci. In vera v Budo, katere se drži večina ljudstva, je tudi prišla iz tuje, iz Indije. Ako hočete torej dosledno ravnati in vsako tujo vero zatreti, tedaj morate razven krščanstva zatreti tudi Konfucijevo in budistično vero ter zopet upeljati staro anamsko vero v duhove. Potem bomo videli, ali bodo pristali Bude in Konfucija tako srčno trpelj smrt, kakor med kristijani majhni otroci! Pregarjanje kristijanov je zakrivilo vse nesreče v Anamu. Pripustimo tudi krščanstvo kakor druge vere in imeli bomo mir v državi. Kitajci se nas ne bodo upali napasti, ako imamo Francoze za seboj. Francozi so že pred sto leti rešili cesarja Gjalunga iz rok upornikov in nas bodo tudi oteli iz rok črnoprarnikov, teh nesramnih roparjev, ki so nam jih poslali Kitajci v deželo. Držimo torej pogodbe, ki smo jih sklenili s Francozi ter bodimo pravični tudi kristijanom in Anam

»V seji od dne 29. septembra t. l. so me vprašali gg. poslanci Žičkar, Berks, Gregorec, Robič in tovariši, ali mi je znano, da so se cesarski razglasili od dne 16. septembra t. l. v mestu Celju in Mariboru priobčili samo v nemškem jeziku, in kaj mislim storiti, da se kaj takega več ne dogodi. Na podlagi zaukazanih preiskovanj si usojam visoki zbornici to-le odgovoriti. Cesarski razglas od dne 16. septembra se je dal po graški namestniji takoj natisniti na lepake ter se odposlal vsem političnim uradom prve instance, da se povsod objavi. Okrajna glavarstva spodnještajarska so dobila dvojezične lepake, uradi lastnoupornih mest Maribora, Celja in Ptuja pa po sedanjem običaju samonemške in dvojezične lepake v primernem številu.

Lepaki z nemškim besedilom so bili prej tiskani in so se takoj odposlali podrejenim uradom, da se objava ne zavleče, nemško-slovenski lepaki pa so se vsled prestavljanja zamudili za dva dneva (Oho! Nemški lepaki so se razglasili v Mariboru že 21. sept., slovensko-nemški pa še le 6. oktobra. Ali sta od 21. sept. do 6. oktobra samo dva dneva??) ter še se le sedaj razdelili.

Tako se je dogodilo, da so se slovensko-nemški lepaki v Mariboru in Celju pozneje (zakaj pa v Ptuj pravčasno?) razglasili. Kakor je namestnik potrdil, se je pri objavljanju razglasov povsem ravnalo po dosednji navadi.

Opomnim, da je mariborsko in celjsko glavarstvo tudi na svojih poslopih dalo pribiti nemško-slovenske lepake. (Zares, jako pomirljivi za nas Slovence!)

Višoka zbornica razvidi iz mojih besed, da se nikakor ni nameravalo, žaliti Slovence, in da je namestnik vsled pritožb takoj ukrenil vse potrebno. Zato nimam poviha, da bi v tej zadevi še nadalje kaj odredil.

Levica premagana.

Nadaljevala se je potem obravnava zaradi obtožbe proti Badeniju. V imenu desnice je govoril dr. Pacak ter opetovano imenoval grofa Badenija poštenjaka, čemur so pa levičarji in sociji hrupno ugovarjali. Dr. Pacak je živo opisoval vse nasilstvo, s katerim je manjšina državnega zbora strahovala večino. Očital je nasprotnikom vse surovosti, katere so uprizarjali, ko so treskali po klopih s poleni, ko so metali raz predsedniški stol zbornične predsednike, ko je skušal nemški profesor dr. Piferš z nožem razparati trebuh svojim nasprotnikom itd. Levičarji so večinoma tiho požirali vsa svoja sramotna dejanja, katera je pred njimi raz-

se bode začel krasno razcvitati, drugače pa bode sramotno razpadel.

Ta govor sivolasega Filina je naredil velik utis na zborovalce. Nek zvit paganski duhovnik predlaga na to srednjo pot. Za nekaj časa se naj posadi na prestol mirni Hijephova, prijatelj Francozov. Ob pripravnem času pa, ko namreč zopet odrinejo francoske ladije, ga bodo že bogovi — tukaj je namignil z očmi nasprotnikom Hijephove — k sebi vzeli in potem še vendar lahko pride junaški Dikdik do cesarske krone, da popolnoma iztrebi kristijane. Med tem pa se naj vojni minister dobro oboroži in dobi od Francozov kolikor mogoče pušk, topov in pa streljiva.

Ta predlog se skoraj enoglasno sprejme. (Dalje prihodnjič.)

Smešnice.

Krojač: »Saj ste mi vendar obljubili, da me plačate zadnjega! Danes je zadnji, in vi nečete ničesar vedeti!«

Dijak: »Vi me niste razumeli! Jaz sem vam rekel: Zadnjega vas plačam; sami vidite, koliko upnikov še čaka!«

krival vrli govornik. Le socijalni demokrati in dunajski purman dr. Mayreder so ugovarjali. Kakor znano, si je v onem času nemškega nasilstva večina pomagala s predlogom grofa Falkenhayna, da ima predsednik pravico, poslance, ki delajo hrup v zbornici, s pomočjo zbornične straže iztirati iz zbornice. Tako se dela tudi v drugih deželah, na pr. na Angleškem, Francoskem itd. in celó gotovo se bo moral tudi v Avstriji vpeljati tak red.

Silno srdito je odgovarjal dr. Pacaku nemški narodnjak Heeger. Govoril je tudi dr. Katrein, ki je bil pred onimi šumnimi dnevi lanskega leta predsednik zbornice, ki se je pa ropota prestrašil ter zbežal domu na Tirolsko, ravno ko je začelo najhujše vreti po zbornici. Rekel je Katrein, da je levica s pomočjo katoliške stranke letošnjo spomlad dosegla velik uspeh, ko se je sprejel predlog na zatožbo. (Naši bralci pa dobro vedo, da bi levičarji takrat ne bili dobili večine, čeravno so zbežali iz zbornice nemški katoliški poslanci, ako bi bili slovanski poslanci prišli polnoštevilno v zbornico.) Katrein pravi, da naj bodo levičarji zadovoljni s tem svojim takratnim vspehom, sedaj pa hočejo katoliški poslanci glasovati zoper zatožbo, ker se s temi zatožbami vedno le čas trati in druga silno nujna opravila v zbornici zaostajajo.

Na to se obravnava konča. K besedi sta prišla sedaj še le, kakor je to običajno, dva glavna govornika. V imenu levičarjev je strastno govoril pobratim Schönererjev, Prade, dočim je Zallinger v imenu nemške katoliške stranke izjavil, da bo ona glasovala zoper zatožbo, ker želi, da bi se v zbornici začelo vendar enkrat resno delo. Pred glasovanjem je nastala še huda rabuka med Volkom in soc. dem. Daszynskijem. Ker je Daszynski že zadnjič trdil, da pobira Wolf po svojih shodih za sebe denarne darove, se je danes Wolf tej trditvi upiral, rekoč, da so ti darovi odločeni za njegov časnik »Ostdeutsche Rundschau.« To Wolfovo trditev pa je Daszynski hitro ovrgel rekoč: Da se nahajajo po nemških krajih nabiralnice z napisom: »Za Wolfa.« V dokaz vzdigne visoko v zrak jedno takih rudečih nabiralnic, kar je napravilo velikanski smeh po vsej zbornici. Potem prebere nek oklic Wolfovih tovarišev, v katerem se naravnost trdi, da Wolf kot državni poslanec težko shaja in se morajo za njega zbirati darovi.

Po teh popravkih se začne glasovanje po imenih. 193 glasov se je oddalo proti zatožbi, 174 za njo. Desnica je torej zmagala z 19 glasovi večine. Za obtožbo so glasovali razven nemških narodnjakov in naprednjakov, tudi socijalni demokrati in krščanski socijalisti, Italijani, ustavoverni veleposestniki in nekatere manjše nasprotnne skupine. Tirolca dr. Kapferer in dr. Schöpfer sta glasovala proti svojim rojakom, toraj za zatožbo. Izmed kršč. narodne slovanske zveze je manjkalo šest poslancev, nekateri izmed njih so bolani.

Dunaj, 22. novembra.

Zbornica je danes dobro obiskovana, posebno na desnici. Dolgo časa traja prebiranje došlih peticij in interpelacij. Ministra za pravosodje in za železnice odgovarjata na nekatere stavljene interpelacije. Zbornica dovoli, da se takoj začne razprava o predlogu proračunskega odseka, v katerem se določa, da se veljava postave, vsled katere so vseh kolekov in drugih stroškov proste one dobrodelne ustanove, ki se napravijo v spomin 50letnice presvitlega cesarja, podaljša od 1. januarja 1899 do 1. julija 1899. Za to dobroto so prosile nekatere občine na Moravskem po državnem poslancu dr. Stojanu, ki nameravajo ustanoviti nove župnije. Postava se je brez obravnave vsprejela soglasno tudi v tretjem branju. Če se namerava morebiti tudi kje na Slovenskem kaj enacega, naj se porabi lepa priložnost. Nato je predlagal načelnik gospodarskega odseka, gosp. Povše, naj se zavoljo nujne sile začne takoj

obrnava o pogodbi med Avstrijo in Japonsko. Stara pogodba med tema državama poteče 1. decembra 1898; če se pred tem obrokom pogodba ne ponovi, bodo veliko škodo trpeli vsi, ki prodajajo svoje izdelke na Japonsko. Toda ugovarjal je socijalni demokrat Daszynski. Po opravnem redu se je moral udati zbornični predsednik, pa obljubil je, da pride pogodba na dnevni red jedne prihodnjih sej. Pa tudi temu so ugovarjali levičarji. Začela se je torej zatožba sedanjega ministerstva, ker je vpeljal na Gališkem obsedni stan. Strastno napada vladu, Poljake, klerikalce in jezuite socijalni demokrat Daszynski.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Jutri 25. novembra bo v državni zbornici jubilejna seja. Zbornica bo naročila predsedništvu, da izroči vladarju najudaneja voščila povodom petdesetletnice njegovega vladanja. Ko so se načelniki zborničnih klubov o tej seji posvetovali, dogodilo se je nekaj, kar jasno osvetljuje naše razmere. Tudi Wolf je prišel k seji kot zastopnik Schönererjancev, a ko je slišal, da se govori o cesarju, je pobrisal pete. Socijalni demokratje pa niti niso hoteli poslati svojega načelnika k tej seji.

Nižje Avstrijsko. Zadnji čas se zopet veliko piše, da bi naj krščanski socijalisti in nemški konzervativci skupno nastopali v vseh važnejših političnih zadevah. To bi bilo seveda velikega pomena za katoliško idejo v Avstriji. Da bi se krščanskim socijalistom ne stavilo toliko ovir ravno od nemško-konzervativnih katolikov, da bi se vsled privatnih razmer in osebnih nedostatkov krščansko-socijalnim voditeljem ne izkazovalo teliko nezaupanja, krščansko mišljenje po nemških mestih bi bilo danes bolj razširjeno, nego je v resnici. Sedaj pa so mesta še vedno trdnjave protikrščanskega mišljenja ter širijo svojo strup tudi na deželo.

Česko. Wolfovi pristaši so pretekle dni sklicali v Toplice zaupni shod, na katerem so se baje posvetovali o skupnem prestopu českih Nemcev k protestantizmu. Pozneje se bo sklical jednaki shod tudi v kakšnem večjem mestu na Štajarskem. Wolfovci namreč vedo, da še Prusija ne mara prav za avstrijske podanike, ker niso ž njimi jednake, protestantovske vere. Čudno je, da vlada mirno pripušča vse agitacije za protestantizem, čeprav ve, da se ne delajo iz verskega prepričanja, ampak samo iz veleizdajskih namenov. Toda Nemci pri nas vse smejo!

Trst. Slovenski izgrezniki povodom smrti cesaričine v Devinu so bili ostro kaznovani. Posebno hudo kazen je dobil devinski župan Ples, namreč osem mesecev ječe. Vse slovensko časopisje ga obžaluje. Devinci so mu priredili krasen vsprejem, ko je prišel od obravnave domov.

Ogrsko. Obstrukcija v ogrski državni zbornici zna vrlo dobro posnemati avstrijsko obstrukcijo. V pondeljek je domobranski minister Fejervary pri zagovarjanju cesarju zvestega in zaradi tega Ogrom neljubega generala Hentzija rekel opoziciji, da ona nima pravice, soditi o časti, ker tepta z nogami čast drugih. Vsled teh besed je nastal med opozicijo besen krik. »Prekličite, prosite za odpusčenje!« je klicala opozicija ministru. A minister ni hotel preklicati. Opozicija mu vsled tega ni pustila dalje govoriti. Kadar koli je začel govoriti, začela je tudi opozicija kričati, upiti, žvižgati, udarjati po klopih in topotati z nogami. Večkrat se je morala seja prekiniti, dokler se ni ob polnoči zaključila. V torek še le je Fejervary preklical svoje besede in opozicija mu ni branila govoriti.

Vnanje države.

Nemško. Nemški cesar se je že vrnil iz svete dežele domov. Koncem tega meseca se bo otvorilo zborovanje novoizvoljenega državnega zbora. Predsednikom bo baje izvoljen član katoliškega centra baron dr. Hertling, dober govornik in veščak v socialpolitičnih vprašanjih. Vlada misli novoizvoljene poslance razveseliti z novimi vojaškimi predlogi. Slabo veselje, kajti izdatki za vojaštvo so v Nemčiji že itak neizmerno visoki.

Srbsko. V Srbiji se je mnogim dosedanjim neprilikam, ki jih je po največ provzročil razkralj Milan, v poslednjem času pridružila še jedna, ki utegne postati zelo nevarna za dosedanje vladarsko hišo in sploh za celo deželo. Kakor je posneti iz neke knjižice, ki jo je izdal neki bivši minister v Curihi, trudi se namreč razkralj na vso moč, da bi prišel na srbski kraljevski prestol njegov nezakonski sin Obren. To mora baje izvesti vsled neprestanega pritiska od strani Obrenove matere, neke Grkinje, soproge nekoga bivšega ministra, ki se je skrivaj poročila z Milanom. Zapretila je razkralju, da objavi vsa njegova tajna pisma, katerih ima več, ako ji ne pripomore do kraljevega imena. Izvesti pa meni Milan to tem laglje, ker bo leha kralj Aleksander za neozdravljivo boleznijo in ki ga prej ali slej naredi gotovo nezmožnega za vladanje. Velešile, katere imajo tu kaj besede, bodo morale v pravem času stopiti na noge, ako je namreč kaj resnice v teh odkritjih.

Cerkvene zadeve.

Kaj je katoliška cerkev za človeštvo storila?

(Apologetični pogovori.)

III.

Kakor je katoliška cerkev skrbela za izobrazbo narodov v obče, tako si je posebej za naš slovenski narod v tem oziru pridobila neminljivih zaslug. Učitelji našega naroda bili so večinoma duhovniki. Kdo ne pozna slavnih začetnikov našega slovstva, ki so marljivo orali ledino zapuščene in zaničevane slovenščine? Z zlatimi črkami so zapisana njih imena v naši slovstveni zgodovini. Japelj, Vodnik, Ravnikar, Metelko, Jarnik, Volkmar, Krempelj, pred vsemi pa naš nesmrtni Slomšek so imena, koja mora visoko spoštovati vsak pravi Slovenec. Za narodno omiko, za šolsko izobrazbo so velezasluzni. Koliko so žrtvovali, osrečiti narod z dobrimi šolami! Kako so se trudili, podučiti ga! Ganljivo piše Slomšek v Volkmerjevem životopisu: Poduk mladine je prijazna jutrajna zarija za dušo. Če se ne očedi drevce, bo zrastle trnjevo; če se ne požlahtni mlado drevó, ostane grčav divjak; ravno tako tudi deca. Malo, malo je bilo še za rajnega Volkmarja šol po deželi. Lehko si po devet župnij prehodil, poprej ko si eno šolo našel; le po mestih in pa v kakšnem trgu so vsakdanjo šolo imeli. Bila je to velika škoda za narod. Dobra šola glavo razjasni in srce za dobro ogreje in to je šole prvi, sveti namen. Učiti otroke po krščansko živeti, si za časno in za izveličanje večno skrbeti, za to je šola. Pošteno dejanje ima v šoli prvo, posvetno znanje še le drugo mesto. Dobro je, znati pisati in brati, pa stokrat boljše, pošteno ravnanje.

Kdor tako ravna in uči, ta modro mladino podučuje. Tak je pravi pospeševatelj blagodejne izobrazbe, tak je pravi narodni prijatelj in dobrotnik. Po takem načelu so se tudi starejši duhovniki ravnali, ki so šole ustanovljali, ali pa že obstoječe vzdrževali. Volkmar, rojen Ljutomerčan, je povsod, kamorkoli je v svoji duhovski službi prišel, imel posebno šolo, v kateri je mladeniče ne le pisati, marveč tudi krščanskega nauka in

pravega, čednega zadržanja učil. Stariši vseh stanov so mu svoje otroke zaupali, kajti ni učil za posvetno plačilo iz dobičkarije, temveč iz gole ljubezni božje in do mladeži, v skrbi za občni blagor svoje domovine. Lepše, kakor lastni stariši je Volkmar za svoje učence skrbel. Bil jim ni samo učenik, ampak tudi oče in mati. Ubožne kmetiške mladeniče, ki so zdrave pameti pa čednega vedenja bili, je dobrotljivi Volkmar iz svojega oskrbel, naj bo za živež, streho ali šolo.

Najbolj je svoje dni po naših krajih latinskih šol pomanjkovalo. Duhovniki so potem ustanovili v starodavnih Rušah ob Dravi domačo akademijo ali učno družbo, v koji je mnogo vrlih mož vsakega stanu izraslo, med katerimi učeniki so bili Jamniki najimenitnejši. Tako vrlo so se z mladino obnašali, da so zlahtni in visoki gospodje iz daljnih krajev svoje sinove v ruško šolo dajali. Ko je pa v Rušah višja šola nehala, je pa častiti in učeni Volkmar posebno šolo v Ptujju začel in pozneje kot kaplan pri sv. Vrbanu poleg Ptujja tako vspešno nadaljeval, da je bila Volkmarjeva učilnica rodovitno semenišče slovečih možev, ki so slava svojega ljudstva. Ni stanú, v katerem se ne bi Volkmarjevi učenci častili. Duhovskega stanú so bili lavantinski škof Ignacij Cimerman, rojen Bisterčan, ki je bil več let v Ptujju in pri sv. Vrbanu Volkmarjev učenec. V drugem desetletju tega veka je v naši škofiji živelo dvajset dekanov, župnikov in drugih duhovnikov, ki so bili vsi Volkmarjevi učenci. Vojaškega stanú je bil Majnrad baron Geppert, c. kr. višji zapovednik, hraber vojščak in slaven junak. In njemu enakih je bilo v najvišjih vojaških službah še mnogo drugih Volkmarjevih učencev.

Na Ponkvi je živel in deloval drug duhovnik, ki se je enako z Volkmarjem odlikoval po neizmerni ljubezni do šole. Bil je Jakob Pražnikar, ki je potem bil župnik v Gornji Polskavi, kjer je l. 1841. umrl. On je v svoji kaplaniji uredil izvrstno šolo, iz katere je izšel največji Slovenec novejšega veka, naš divni Slomšek.

In kdo je ustanovil naše sedaj obstoječe višje gimnazije? Zgodovina nam to pové. Mariborska gimnazija nastala je l. 1757. Ustanovili so jo očetje jezuiti. V sedanjem bogoslovju bilo je stanovanje za nje in za učence, sredi je bil lepa cerkev sv. Alojzija, na drugej strani od nje pa je bila gimnazija, v koji se je podučevalo do l. 1891.

Janez Pavel Ješenak, rojen Slovegradčan, bivši prošt lavantinske stolne cerkve, so pa ustanovitelj celjske gimnazije. Ker je bilo veliko pomanjkanje duhovnikov, so želeli ustanoviti zavod, ki bi škofiji v tem oziru nekoliko opomogel. Ješenak se slavnega, a silno težavnega posla loti in z velikim Ardom je izposloval pri cesarju Francu l. 1803. ustanovitev celjske gimnazije, ki se je potem l. 1809. otvorila. Za Slovence je bila veličnega pomena; od tiste dobe so začeli slovenski mladeniči študirati.

Koliko vpliva je imel rajni Slomšek pri ustanovitvah ljudskih šol, se ne da preceniti. Toliko je gotovo, da bi se moral vsak zaveden Slovenec, kadar pogleda naše srednje šole ali pa narodne učilnice, s hvaležnostjo spominjati katoliške cerkve, ki jih je posredno ali neposredno ustanovila. Ona je prava prijateljica narodne omike! Dr. A. M.

Dopisi.

Št. Lenart nad Laškim. Pri nas je bila zadnje nedeljo ustanovitev bralnega društva prav dobro obiskana. Pristopilo je koj 40 udov; za načelnika je bil izbran g. nadučitelj Knaflič, vrl mož, ki se močno trudi, da bi dosedaj še precej zaspane Šentlenarčane vzbudil narodno in gospodarsko. Počeval jih je tudi ta dan prav lepo, omenjal zlasti tudi, da se društvo ni osnovalo zato, da bi se več pilo, ampak narobe, namen ima,

da se pijančenje zmanjša. Izvrsten nauk, ki naj bi se povsod izvrševal! Potem je razlagal g. potovalnik Bele o trsu in cepljenju; poslušali so ga ljudje z velikim zanimanjem; da bi se le tudi držali dobrih svetov, da bi naša osiromašena zemlja v kratkem znova zaživela in zabogatel! Nadalje je govoril g. dr. Karlovšek izboren, z mnogimi izkustvenimi dogodbami zabeljen govor, kako skrbi in gospodári pameten kmet; nazadnje pa g. J. M. Kržišnik šaljivo in resno, kako je sedaj stanje kmetiškega ljudstva, kako propada in česa treba, da se bi ohranil in znovega učvrstil. Če prav je vse skupaj dolgo trpelo, vendar so ljudje vstrajali pazljivo do konca in z burnim pritrdjevanjem govornikom kazali, da so umeli in da nečejo več biti stari zaspansi Šentlenarčani, ampak bistri in zavedni gospodarji. Slov. dopisovalnica.

Iz Noršinec pri Ljutomeru. Na pretečeno nedeljo praznovalo je naše gasilno društvo blagoslovljanje brizgalnice in društvenega poslopja. Eno leto komaj obstoji to društvo in že ima zadosti udov in lepo orodje. Za našo okolico, kjer pretijo vsako leto nevarni požari, bode to velika dobrot. Zato gre hvala vsem možem, ki so se trudili zato, in posebno načelniku Canjku Marku. Pa tudi drugi občani so marsikaj v ta namen darovali. S tem pa se je tudi pokazalo, kako nespametno so tisti ravnali, ki so hoteli usiliti tukaj nemško gasilno društvo. Za take poskuse pri nas ni prostora. Društvo bode imelo slovensko poveljništvo in bode tudi pristopilo slovenski gasilski zvezi.

Po blagoslovljanji izpregovoril je g. dr. Rosina iz Ljutomera v daljšem govoru in nas iskreno opominjal, biti složni in pa zvesti Slovenci. Videlo se je poslušalcem na lici, kako so užigale te besede. Zato je tudi zagrnel gromovit živijo, ko je govornik končal s spominom na presvitlega cesarja in njegovo petdesetletnico. Po govoru se je vršila vesela tombola z 62 dobitki. To je bil vesel in časten dan za občino Noršensko-Babensko.

Gornjigrad. (Mokrači.) Čudimo se, da je okrajno glavarstvo v Celju dovolilo socijalno-mokraški shod za 6. t. m. v Gornjemgradu, dočim se podrugod, kakor n. pr. na Paki, tako boji izgredov. Prepovedalo se je še le potem, ko je gospa Fischerjeva brzojavila v Celje, da hočejo ti nebodi jih — treba zoper njeno voljo imeti shod v Fischerjevih prostorih.

Pravijo, da so naši mokraški navdušenci precej nevoljni, ker zadnji dopisnik ni natančno vsega poročal. Je pač menda v naglici zapisal namesto Janeza — Franceljna, kateremu seveda se še ne sanja ne, kako misijonari in rogovili njegov bratec doma. Kako dobro je pa zadel strune zadnji dopisnik, sprevidimo iz tega, da so videli cenjenega g. L. zadnje nedeljo dopoldne pri obeh opravilih v cerkvi. Tukaj se pa govori, ne vem, če imajo podrugod tudi enako prepričanje, da mokrači se le redkokedaj prikažejo v cerkvi. No, bo že s časom! So pač nevedneži zapeljani, drugače dobro mislijo, nekateri še celo prav modro. Slišimo namreč, da je imenovani gospod edini prošnik na mesto našega graščinskega nadoskrbnika, kar pa ni šala. Pravijo tudi, da je bil eden mokraški general celo iz Trsta. Tega seveda Janez ne spravi skupaj. Pisati in poslati pismo čez hribe in doline tje do Adrijanskega morja, to ni mala reč; za to je treba spretnega peresa. Kdor zna, pač zna.

Kar pa še zadnji dopisnik znabiti ni vedel, povem danes tiho na uho, da je še več razsvitljenih in nadobudnih mokraških glav pri nas. Mogoče, da jih o priložnosti objavimo, da jih bo vedel svet po vrednosti ceniti. Mi se že poznamo. Bodi še to povedano, da so ti junaki za zadnje ponesrečeno veselico nabrali nekaj kron skupaj. Pa, kedo jim bi to zameril, če so radi veseli, da le plačajo; ker naši krčmarji pravijo, da letošnjega ne bodo dajali na kredito. Pa še nekaj. Če misli ta nepoklicana mokraška stranka pri nas zgago delati, potem jim bo mo

že povedali, kako razumemo mi mokraško razdelitev. Pri prihodnjih občinskih volitvah se bo gledalo tudi na — zasluge — mokraške zadruge. Toliko blagovolite resnici na ljubo popraviti, oziroma spopolniti dopis Vašega dopisnika v zadnji številki.

Iz Gornje Radgone. Preteklo nedeljo na večer je nam priredilo naše »Gornje-Radgonsko kmetijsko bralno društvo« prav prijetno veselico s tombolo, tamburanjem in petjem. Dasiravno živimo v žalostnih razmerah, ker nas je v Gornji Radgoni tako malo zavednih Slovencev, ki bi si upali pred svetom pokazati, da spoznavamo Slovenko za svojo mater — mnogo jih je namreč, ki si ne upajo, dasiravno jih srce vleče na naše slovenske veselice — vendar kar nas je korajžnih, se imamo vselej prav dobro, tako da celo tisti, ki pridejo kot volkovi, seveda v ovčjih oblačilih, postanejo krotke ovčice. Samo to bi jim radi povedali, da naj drugokrat pridejo nekoliko prej, dokler še se vstopnina pobira, saj je tako nizka, da se res ne splača, prikrajsati si veselih ur v naši družbi. Dobrotnikom, ki so nam darovali res menitne dobitke za tombolo, tamburašem ter pevcem in pevkam in dobrim nam sosedom iz Kapele in Prekmurskega, ki so nas kaj prijetno zabavali, izrekamo prisrčno zahvalo!

Razne stvari.

Domače.

(Knez in škof ljubljanski dr. Anton Jeglič.) o katerem smo pred kratkim poročali, da je odpotoval v Rim, je bil zajedno s svojim spremljevalcem po večnem mestu, kapelanom v dell' Animi Antonom Jerovšekom, dne 17. novembra vsprejet od sv. Očeta. Dasi so sv. Oče že silno stari in sivolasi, so vendar vkljub temu še vedno zelo živahni, krepki in gibčni. Govorijo prav glasno, počasi in razločno. Vse svoje besede spremljajo z živim kretanjem. Sivolasi starček na stolu sv. Petra naredijo na človeka izvanreden utis. Ljubljanski knez in škof stanuje v zavodu dell' Anima, kjer kapelanuje tudi naš štajarski rojak, Anton Jerovšek, duhovnik naše škofije. On je sedaj jedini Slovenec v zavodu.

(Naša pošta.) Zopet se nam pripoveduje, da neka nemška uradnica na tukajšnji pošti z vidno nevoljo in godrjanjem sprejema slovenski naslovljene pošiljke. Mi smo dosedaj v svojih pritožbah do ministerstva govorili vsakokrat le splošno o poštnih nedostatkih, a če bo šlo tako naprej, se ne bomo obotavljali, navajati tudi imen. Slovenščina ima v mariborskih uradih vsaj najmanj toliko pravice, kakor nemščina.

(»Naša straža.«) Pri ustanovnem shodu »Naše straže« dne 15. nov. v Ljubljani so bili sledeči štajarski Slovenci navzoči: dr. Jožef Serbec, deželni poslanec in odvetnik v Celju, Drag. Hribar, podjetnik v Celju, Fr. Gomilšek, kapelan v Jarenini in Jožef Žičkar, državni in deželni poslanec ter župnik v Vitanju. Slovenci! Pristopajte v obilnem številu in še z obilnejšimi darovi k novemu, za štajarske Slovence velevažnemu društvu!

(V Vojniku) je umrl dne 11. novembra t. l. posestnik g. Martin Šterban. Bil je vedno zanesljiv narodnjak. Blag mu spomin!

(Iz Pišec) nam piše prijatelj: Pri nas se je obhajal od dne 13.—20. t. m. sv. misijon. Vodili so ga čč. gg. lazaristi iz Celja.

(Od meje.) V Št. Ilju v Slov. goricah je predzadnjo nedeljo zborovalo jareninsko politično društvo. Zborovanje je bilo veličastno. Govorniki so navduševali poslušalce s krasnimi govori za neomajeno ljubezen do slovenske domovine. Izrekla se je jednoglasna zahteva za slovensko vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani, za slovensko izklicevanje postaj, za slovensčine zmožnega ravnatelja na vinorejski šoli v Mariboru in za sloven-

sko preustrojitev te šole, za viničarsko šolo v Slov. goricah in vsprejela se je resolucija, v koji se obsoja zadnji Schönererjev izdajalski govor v državnem zboru.

(Iz Št. Jurija ob Ščavnici) se nam piše: Na predvečer goda rajne cesarice Elizabete so v Seliščih na vaškem križpotu postavili lipo v spomin na blago cesarico, ki je postala žrtva groznega zločina. Upamo, da se sedaj ne bo nikdo več predrznil poškodovati lipe, kakor se je to doslej že dvakrat prigodilo. — V nedeljo se bo v Seliščih blagoslovila lepa kapelica, katero je dal vsled obljube postaviti vrli narodnjak Anton Lasbaher.

(Zavedne občine.) Občina Presično v kozjanskem okraju je dne 10. novembra 1898, odposlala drž. poslancu J. Žičkarju prošnjo za slov. vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani. Druge občine kozjanskega okraja, ki ste še na dolgu, vzdramite se! — V Zrečah je občinski odbor soglasno sklenil prošnjo za nadsodišče in vseučilišče v Ljubljani, pa za slovenske napise ob železnici Konjice-Poljčane.

(Iz Ljutomer.) Da moremo vladarski jubilej presvitlega cesarja dne 2. dec. obhajati z deli usmiljenja do ubogih šolskih otrok ljutomerske Franc-Jožefove deške in dekliske šole, prosimo uljudno vse p. n. ljutomerske rodoljube in prijatelje naše šole za darove v denarju ali blagu, ker nameravamo obdariti revne otroke z obleko in obuvalom. Šolski ravnatelj sprejema drage volje in s hvaležnostjo vsak, tudi najmanjši dar.

(Slovenščina in naši uradniki.) Iz Rogatca se nam poroča: Nek tukajšnji uradnik sila malo zna slovenski. Nedavno je nekega kmetiča vprašal: »Ali ste pežicar (posestnik)?« Kmetič tega ni razumel ter se odrezal: »Gospod, jaz nisem presica!« — Nekemu kmetiču pa je taisti gospod, sede za mizo v svoji uradni sobi, zaukazal: »Stopite prek!« (pač mesto »naprej«) in kmetič se je začel spravljati na mizo, da bi prek prišel. Ali to ni gorostasno? In takih uradnikov, ki tako bore malo znajo slovenski, je dve tretjini na Spodnjem Štajarskem.

(Narodna gostilna v Marenbergu.) Novo gostilno je odprl v nedeljo 20. t. m. g. Artur Klobučar. Ta je prva slovenska gostilna v Marenbergu. Kdor tedaj v trg pride, naj se ne pozabi v njej oglasiti. Postreglo se mu bo z izvrstno kapljico ljutomerskih gor.

(Redek slučaj.) Pri Sv. Lovrenci nad Mariborom živi 82 let stari zidar Lovrenc Skribe. Starček leži že blizo leto dni bolan in je tako slab, da so mu že večkrat mrtvaško svečo v roke dajali. Dne 15. nov. zapoje mrtvaški zvon; gotovo je stari »Jevšnik« umrl, bilo je splošno mnenje ljudi; vendar smrt ni pobrala njega, temuč njegovega čvrsteja, nekaj čez 40 let starega sina Jakoba. Kri se mu je vlila skoz nos in usta in v kratkih urah je bil mrtev.

(Celjski Nemci) so v strahu zaradi celjske okolice. Zdi se jim, da je slovenska. Zato bi jo radi ponemčili. Iz Monakovega so dobili sedaj 160 mark za ponemčevanje okoličanskih otrok. Premalo!

(Narodna priporitev.) Kot, občina in kebeljski župniji na Pohorju, dobila je z 19. dnevom t. m. nov občinski odbor. Županom je izvoljen odločen in zanesljiv narodnjak g. Jernej Smogávc p. d. Vuk; namestniki gg. Jurij Fridrih, Franc Kušar, Matija Boček. Ostali odborniki so tudi vsi narodni in pošteni možje. Vrlim volilcem čast! Volilci sosedne oplotniške občine! Kedaj se bote pa vi otresli nemških Oplotničanov?! Povsod naokoli se narodno vzbujajo, a Vi še vedno pohlevno capljate za nemškimi Oplotničani!

(Nemški strah pred slovenskim dimnikarjem.) Iz Celja nam piše prijatelj: V našem mestu nastanil se je slovenski dimnikar. Ta »grozna« novica navdala je Nemce z velikim strahom. Vse Nemstvo je na nogah zbog te nezaslišnosti! Naši slavni mestni očetje so se zbrali k po-

svetovanju in sklenili, da se novemu dimnikarju ne sme pustiti, v mestu pometati! Celjska žaba reglja, graška tetka klopoče, celo mogočno društvo »Südmark« je vznemirjeno, in to vse zaradi jednega slovenskega obrtnika več v Celju! Ni li to smešno? Dragi Nemci, le pomirite se, ne bo nam naredil nič hudega, — sicer pa vedite, da pri nas Slovencih se samo otroci dimnikarja boje! Nekdajna nemška hrabrost spremenila se je, kakor se vidi, v smešno strahopetnost.

(Iz Konjic) se nam piše: Gospodje, ki so bili namenjeni v nedeljo, 27. novembra, k zboru »podružnice sv. Cirila in Metoda«, so prav uljudno povabljeni k slavnostnemu zboru, katerega priredita skupno »katol. politično« in »katol. delavsko« društvo prihodnjo nedeljo ob 3. uri popoldne v Konjicah. Udje, ki prvi pridejo k zborovanju, dobodo brezplačno lističe v roke, ki jim bodo dali pravico do lepih spominkov na ta shod. Naj se toraj vsak požuri!

(Zlato poroko) sta dne 16. nov. slavila v podružnici Sv. Mohorja pri Slatini pridna zakonska Andrej Tramšek in njegova žena Jera roj. Plevčak. Njuno zlato zavezo zakonsko je blagoslovil č. g. nadžupnik Fr. Korošec.

(V Št. Jurji ob juž. žel.) je zborovala zadnjo nedeljo podružnica sv. Cirila in Metoda moška in ženska. Navduševala sta za to prekoristno družbo zlasti gospod načelnik in gospa načelnica. Vse prav in lepo. Da bi se le nekoliko znana šentjurska zaspianost prebudila, da bi sprevideli, kako nespodobno je, da ima »naroden« trg toliko nemških napisov, da bi želeli vsi med seboj tudi v krasnej slovenščini občevati, ne pa več v trdeji tujščini, kakor dosedaj tolikrat.

(Iz Kozjega) nam pišejo: Dočim smo drugi žalovali, ko nas je zapuščal dosedanji kapelan g. Muršič, dal je naš oskrbnik ob tej priliki v znak veselja streljati. Če opomnimo, da je oskrbnik zagrizen nasprotnik Slovencev in da je kapelan Muršič pregnal iz kozjanskega okraja narodno zaspianost, ustanovil za Kozje bralno društvo ter za kozjanski okraj politično društvo, se pač nikdo ne bo čudil tej strelbi.

(Lep uspeh.) Okrajni odbor slovenje-graški, potem občine Lehen, Golavabuka, Št. Janž pri Spodnjem Dravogradu, Pameče, Staritr. Podgorje in Šmartin pri Slovenjem Gradcu so prosile po posl. J. Žičkarju, pri c. kr. železničnem ministerstvu, naj se varuje ravnopravnost slovenskega jezika pri novi železnici Spodnji Dravograd-Velenje. G. železnični minister je dal omenjenemu poslancu sledeči odlok: »Napisi na postajah te železnične se bodo napravili v nemškem in slovenskem jeziku, in se bo skrbelo tudi za to, da se bosta pri drugih oznanih, katera so namenjena za ljudstvo, ki bi potrebovala to železnico (oznanila, klicanje itd.), uporabljala oba dva jezika. Ravno tako se bo, kolikor le mogoče, točno skrbelo, da se bodo na tej progi nastavlale osebe, ki so v jezikovnem oziru za to usposobljene.«

(Neopravičen strah koroških Nemcev.) Poslanci Ghon in tovariši so zvedeli, da je izdalo železnično ministerstvo ukaz, naj se napravijo slovenski napisi na državni železnici na Koroškem. Ne vemo, jeli temu tako. Želeti bi pač bilo. Pa ti može so v seji 17. novembra t. l. vložili interpelacijo na železničnega ministra, kako si upa, na tak način kaliti mir med Slovenci in Nemci na Koroškem? Da, da, naši Nemci želijo naj vlada povsod grobni mir, koder živijo Slovenci. Ne bo škoda, če se v tej zadevi oglašijo tudi koroški Slovenci sami.

(Ormoški Nemci) so brzojavno čestitali državnozbornemu kričaču Wolfu, ker je v dvoboju nadkrilil Poljaka Gniewosza. S tem pač ormoški tevtoni niso nagodili Wolfu. On si želi rumenih, zlatih cekinov, a ne suhoparnih brzovavk ormoških Nemcev. Ali še ormoški Nemci ne vedo, da je njihov Wolf največji politični berač sedanjega časa?

(Še enkrat). Po nasvetu izkušenih mož in našem lastnem prepričanju zopet svetujemo vsem občinam, zastopom in društvom, ki prosijo za izvršitev narodne enakopravnosti v naših uradih in šolah, za slovenske napise in pečate, nadsodišče in vseučilišče v Ljubljani, — da naj pošljejo prošnje našim državnim poslancem. Ti bodo prošnje oddali bodi si pri ministertvu, bodi si državnemu zboru. Prošnje splošnega pomena n. pr. za nadsodišče, vseučilišče, slovenske napise in pečate pri vseh uradih v slovenskih krajih i. t. d. naj se stavijo do državnega zbora, ker tam bodo skrbeli naši poslanci, da se ne pozabijo; v ministerstvih se le prelahko zavržejo in za vselej pozabijo, ne da bi se kaj zgodilo. Prošnje in pritožbe v posameznih slučajih n. pr. zaradi nepostavnega obnašanja kakega uradnika, ali gotovega urada se pa naj tudi znanprej pošiljajo na dotično ministertvo.

(Imenovanje.) Za okrožnega zdravnika v Ribnici na Pohorju je imenovan gosp. dr. Viktor Gregorič.

(Odlikovanje.) Okrajni glavar mariborski Franc Kankowsky in celjski glavar grof Attems sta dobila naslove namestnijskih svetovalcev.

(Duhovniške spremembe.) Prestavljeni so č. gg. kapelani: Andrej Bračič od Velike Nedelje v Ruše, Anton Mojžišek od Sv. Ane na Krembergu k Veliki Nedelji, Alojz Šijanec iz Ruš v Šoštanj, Ernest Trstenjak iz Šoštanja k Sv. Ani na Krembergu.

(Za dijaško kuhinjo) so darovali: Neimenovan 60 kron; gospica T. Pöschl 10 kron; gg. Jožef Weixl 6, Fr. Gomilšek nabral 38.80, F. Vabič 2, F. Ogrizek 4, dr. Pajek 40, neimenovana gospa v Mariboru 6, in iz župnišče po župniku Sattlerju 40 kron.

(V Rajhenburgu) se je dne 20. t. m. odkril cesarjev spomenik. Slavnostni govor je govoril posestnik g. Kunej.

(Tabernakelj), lepo izdelan je dobila župnijska cerkev v Kozjem. Izdelal ga je naš slovenski mojster Anton Pavlič, slikar in podobar na Bučah. Slovenskega mojstra toplo priporočamo.

(Petdeset let) preteče v petek dne 25. nov., kar je moral blagi papež Pij IX. pred laškimi rogovileži bežati iz Rima v napolitansko Gazto.

(Od Drave). Na raznih c. kr. poštah, telegrafskih in železničnih postajah, koder Slovenci bivamo, nahajajo se samo nemški

poštni pečati in nemška imena krajev, kakor da bi bili naši slovenski kraji kje na Nemškem. Treba je torej, da vsaka slovenska občina brez odloga vloži prošnjo za slovenske napise, slovenske poštnne pečate i. t. d. To bode zelo olajševalo redno in točno pošiljatev pisem sé slovenskimi naslovi po naših slovenskih krajih. Neopravičene poštnere, kakoršne se pogosto dogajajo pri pošiljati pisem časopisov i. t. d. bodo potem izostajale. Ako se Nemcem v jezikovnih zadevah povsod pravica daje, se mora istotako po zakonu tudi nam Slovincem dati.

(Učiteljske premembe). G. Friderik Zinauer, bivši podučitelj pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, nameščen je sedaj po prestani službi jednoletnega prostovoljca za podučitelja v Zgornji Sv. Kungoti. Pomožni učitelj za mariborski okraj, g. Alojzij Schamp, je prideljen šoli pri Sv. Antonu v Slov. goricah. — Na novo so nameščeni učiteljski abiturijenti, oziroma abiturijentinje, in sicer gospice: Amalija Drnovšek v Črešnovcah, Ana Wutt v Slivnici pri Mariboru, Josipina Štuhec pri Sv. Ani na Krembergu, Amalija Hojnik pri Sv. Lenartu v Slov. goricah; potem gg. Avgustin Canjko pri Sv. Martinu blizu Vurberka, Janez Robnik pri Sv. Križu nad Mariborom, Fran Korbar v Lehnju in Avgustin Lah pri Sv. Antonu v Slov. goricah. Nadučitelj v Tepini Anton Eberl in nadučit. v Žičah Jakob Jurko sta menjala. K Ksaveriju pride kot nadučitelj Jožef Terčak iz Laporja.

(Izpite učiteljske usposobljenosti) jedelalo letos v Ljubljani iz Štajerskega šest učiteljev, dve učiteljici in tri šolske sestre, skupaj najst oseb. Izpit so dostali sledeči: gospica J. Koderman iz Tepine; gospica Tilka Vidmajer iz Čadrama (samo za slovenske šole); sestra Leitgeb in sestra Kunst iz Maribora; g. Grmovšek Miloš iz Pilštanja; g. Recelj Alojz iz Št. Jurja na juž žel., g. Pristovšek Anton iz Škal pri Velenju; g. Šijanec Ignac iz Gornjegagrada; g. Šumer Hinko iz Šmarji in g. Zemljč Maks iz Št. Martina pri Vurbergu.

(Brez vspešen trud.) Nek gosp. je pred kratkim ostro napadal v neki kozjanski krčmi vse dopisnike «Sl. Gosp.» Nam pač ne more škodovati.

(Občinski zastop Petrovče) v savinjski dolini je v seji dne 20. t. m. jednoglasno sklenil prošnje na našo vlado: 1. za ustanovitev slov. vseučilišča, 2. za ustanovitev nadsodišča, 3. za jezikovno ravnopravnost pri vseh železnicah na Južnem Štajarskem.

(Iz Hoč.) Ali res trgovec P. ne zna slovensko brati in da sploh ne zna slovenski? Je-li prišel iz 'rajha', ali je domačin? So

njegovi odjemalci samo Nemci (?), in ali mu morebiti tudi slovenski groši diše? Vse to bi rad izvedel radoveden popotnik.

(Izšla je) v tiskarni sv. Cirila v Mariboru knjiga „Obravnava proti anarhistu Luigi Luccheniju, morilcu Nj. Vel. cesarice avstrijske, kraljice ogrske. Natančni in zelo obširni popis blage vladarice in popis umora.“ Knjižica je sestavljena iz verodostojnih virov, in pisana prav po domače. Cena ji je zelo nizka in sicer velja jedna knjižica, katero krasi lepa slika ranjke cesarice v žalni obleki samo 20 kr., po pošti 23 kr.; denar se pošlje lahko v poštnih znamkah poleg naročila. Zelo bi bilo želeli, da bi se jih na deželi več vkupaj zbralo in pod jednim naslovom knjižice naročilo, ker se znižajo s tem poštni stroški in se knjižicam pri naročilu 50—100 komadov cena zniža. Naročila sprejema in brzo odpošilja: «Vodstvo tiskarnice sv. Cirila v Mariboru, Koroška ulica 5.» Rojaki! Sezite po knjigi, katero prav toplo priporočamo in bi želeli, da bi na slovenskem Štajarskem ne bilo hiše, ne družine brez omenjene izdaje. — Za Goriško je prevzel razprodajo g. Jos. Jeretič, trgovec v šolski ulici. — Trgovci naj se oglašijo, zanje imamo znižane cene.

Društvene.

(Na Teharjih) priredi slov. katol. politično društvo prihodnjo nedeljo ob treh popoldne pri g. Šusteriču svoje zborovanje. Govoril bode g. dr. Karlovšek o gospodarstvu in mirovnem sodišči, g. Rebek o združbi (organizaciji) in g. J. M. Kržišnik: »Zakaj nisem socijalni demokrat?« Kmetje in delavci, udeležite se prav obilno!

(»Podružnica sv. Cirila in Metoda v Konjicah«) zboruje še le v nedeljo 11. decembra t. l. in ne 27. novembra. Vspored ostane nespremenjen.

(Bralno društvo na Frankolovem) ima v nedeljo dne 27. novembra t. l. v šolskih prostorih društveno zborovanje, pri kojem bo govoril potovalni učitelj g. Ivan Belé.

Loterijne številke.

Trst 19. novbr. 1898: 31, 75, 10, 24, 29
Linc » » » 56, 18, 58, 31, 6

Balna svila meter po 45 kr.

do 14 gld. 65 kr., kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — v najnovosejših tkaninah, barvah in vzorcih. — Zasebnikom poštne in carine prosto na dom. Vzorci obratno.

G. Henneberg-ove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Izšla je nova knjiga v tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Obravnava proti anarhistu

Luigi Luccheniju,

morilcu Nj. Vel. avstr. cesar., kraljice ogrske, Elizabete.

— Popis življenja blage vladarice in groznega umora —

Knjižica velja 20 kr., s pošto 23 kr.; naročila sprejema in odpošilja: Vodstvo tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Pri naročilu 100 knjižic se cena precej zniža. — Trgovci, ki žele razprodajati, naj se oglase!

Knjižice se dobivajo po isti ceni tudi pri sledečih trgovcih: Karol Bastianschitz v Slov. Gradcu. — R. Pitschl v Slovenski Bistrici. — Alto Huber v Ljutomeru. — Anton Umek v Brežicah. — Zwenkel in drug. v Sevnici na Savi. — Vil. Blanke v Ptuj. — Še precej imamo v zalogi knjižic. Rojaki! Požurite se, dokler je še kaj!

Dr. Univ. Med.

Viktor Gregorič

naznanja p. n. občinstvu, da se je z dne 16. nov. t. l.

v Ribnici na kor. žel.

naselil in bode ordiniral od 8.—12. predpoldne in od 2.—4. popoldne.

1—2

Dva mala dijaka

se sprejmeta pod ugodnimi pogoji na stanovanje in hrano. Naslov pri upravnistvu „Slov. Gosp.“

Avtonomna past za množico živalij.

Za podgane fl. 2.—, za miši fl. 1.20. Vlovi v eni noči, ne da bi se pazilo na njo, do 40 komadov, ne zapusti nobenega duha in se stavi sama. Povsod najboljši vspehi. Se pošilja proti poštnim povzetjem. M. Feith, Dunaj II., Taborstrasse 11/b.

Uljudnej pozornosti

posebno priporočeno!

V vsakem poštno-oddajnem okraji, v vsakej fari in po potrebi in želji tudi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec

z ozira-vrednim postranskim zaslužkom, ki se vedno množi in mnoga leta traja, od nekega, čez trideset let obstoječega domačega denarnega podjetja, priznane zanesljivosti in prve vrste. Pismene ponudbe pod 20.298, Gradec, poste restante.

25-25

Lepo posestvo

okoli 60 oralov, ki se drži skupaj in obstoji iz 10 oralov njiv, 26 oralov travnikov, in ostalo iz lepega, dragocenega smrekovega gozda, se proda pod prosto roko. Potrebno kmetijsko poslopje, obokan hlev za 40 glav govedi, opekarna (ciglarna) itd. je v najboljšem stanu. Več pove le direktnim kupcem tvrdka **Janez Jellenz**, Rathhausgasse v Celju. 1-5

Gostilna

s špecijsko trgovino, 5 sobami za goste, gospodarskim poslopjem, z 10 orali zemljišča, njiv, travnikov in sadonosnika tik župne cerkve 1½ ure od Maribora se proda. Cena 11.000 gld., 6000 gld. hranilničnega denarja ostane vknjiženega.

NB. Blizu tam je na prodaj tudi dvojje stavbišče prav po ceni, za 5—6 tisočfl. v najboljšem stanu 20—30 oralov zemlje, kjer ostane vknjiženega 2—3 tisoč gld. Vpraša se naj pri g. **Frideriku Banftl** v Gornji Kungoti, pošta Pesnica. 1-2

Wertheim-Triplex se rabi tudi na cesarskem dveru.

Visoki stroj za gonjo z nogami po znižani ceni gld. 35-50

Wertheimovi šivalni stroji.

Jako izvrsten, čisto tiho šivajoč, po najnovejših iznajdbah popravljen stroj za obitelji in obrt.

Zahtevajte cenike in obrazce šiva.

30 dni na poskušnjo. Jamči se za pet let. Vsak stroj, ki se v času poskušnje ne obnese dobro vzamem na lastne stroške brez ovire nazaj. Agentov ni, zato prodajam za polovico navadne cene najboljšo robo.

Ali že poznate **Wertheimov Triplex**? (Novo patentovan?) 6-10

Razpošiljatev šivalnih strojev STRAUSS

Dunaj, IV. Margarethanstrasse 12 dn.

Deklica iz boljše družine, večša obeh deželnih jezikov, ki zna tudi šivati in druge domače posle, se sprejme pri

Jožefu Dufek,
svečarju in medičarju v Mariboru,
Viktringhofove ulice 5. 3-3

Vinograd,

obstoječ iz enega orala gosto nasajenega trsa, 1½ orala njiv; lepega hrama in pod hramom ležeče prostorne in suhe kleti, se zaradi posestnikove smrti takoj pod roko proda. Posestvo leži pri Sv. Antonu v Slov. gor. blizu cerkve v lepem kraju in raste tam kaj dobro vino. Več se poizve pri **Mariji Mulec**, gostilničarki na Gornjih Verjanah blizu Sv. Trojice v Slov. gor. 3-3

Phönixsova pomada

je bila na razstavi za zdravstvene in bolnikostrežne zadeve v Stuttgartu 1. 1890 odlikovana z medaljo, je priznana kot izvrstna po mnogih zdravnikih in vsled tisočerihih zahvalnih pism. Ta pomada je edino sedaj obstoječe neškodljivo sredstvo, vsled katerega pri možkih in ženskih lasje silno bujno rastejo, ne izpadajo, ter se takoj odpravijo luskinne raz glave. Tudi dobro služi za to, da se moreš koj v mladosti ponašati z brki. Vspeh in neškodljivost se jamči.

Lonček te pomade stane 90 kr. Dobi se po poštne povzetju, ali pa, če se denar že naprej pošlje.

Naslov: **Hoppe, Dunaj, XV., Pouthongasse 3.** 15-26

Prodaja vina.

Kletarsko društvo v Ormoži, vpisana zadruga z omejeno zavezo, naznanja, da ima letošnjega vina prek 600 hektolitrov iz najimenitnejših vrhov ormoških gor in prodajo. — Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri gosp. načelniku **Francu Hanželiču na Hardeku**, ali pri blaginiku gosp. **Alojziju Miklu v Ormoži**, ondi se tudi na pismena vprašanja odgovarja. 5-5

Na prodaj!

Mlin, dobro ohranjen, s 5 kolesi, blizu 35 do 40 konjskih moči, ob Sotli na Hrvaškem, ravno na štajarski meji ležeč, je za 6000 gld. na prodaj. Od te svote naj se 1500—2000 gld. takoj vloži, ostanek pa se po določenih obrokih vplačuje. Ponudbe se prosijo pod: „mlin 1000“ na upravnštvo tega lista.

Izvrstno olje iz kostij

za šivalne stroje, kolesa, kakor tudi izvrstno olje za svetlavo, ki se ne kadi, za kolesne svetilke, iz tovarne olja iz kostij **H. Moebius & Fils, Basel** (Švica). Dobi se pri: **Jan. Erhartovih** naslednikov **R. Strassmayer**, puškar.

Francu Neger, trgovina za šivalne stroje in kolesa. 1-26

Herm. Prosch, trgovina za šivalne stroje in kolesa. 1-26

Cerkovnik

z dobrimi spričevali, išče službe. Naslov pove upravnštvo lista. 2-4

Na prodaj!

Reznike in ukoreninjeno trsje „**Portalis**“, kakor tudi mlado čvrsto, sadno drevje, nizke in visoke rasti, najboljših namiznih in gospodarskih vrst, prodaja oskrbnštvo dr. **Ignac grof Attems-eve** grajščine v Brežicah. 1-3

Zganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. **Zdravilski konjak** za boleznike in okrevalce kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 138

Oskrbništvo grajščine Herbersdorf

prodaja od železniške postaje **Wildon** na Štajarskem proti povzetju

jabolčnik

zlatorumen z izvrstnim okusom, po 6, 8, 10 in 12 kr. liter. 16

Najboljši prah za živino

je **Barthelovo apno** za klajo; zabrani, da živina ne liže in grize lesa, da ne dobi mehkih kostij, da ne shušja, stori pa, da rada je, da dobro prebavlja, daje veliko mleka, je močna za delo in daje izvrstno meso.

Za vsako vrsto živine prav potrebno. Opis, kako se rabi, zastonj. 5 kil za poskušnjo 1 gld. na Dunaju. 2-20

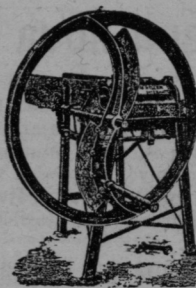
M. Barthel in drug.
na Dunaju,
X. Keplergasse 20/V.

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. **Sušilnice** za sadje in zelenjavo. **skropilnice** proti peronospori, poboljšani sestav **Vermorelov**.

Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. (Te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične (vodovodne) preše).

Slamoreznice, se jako lahko gonijo, in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vse poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

Ig. Heller na Dunaju,
II/2 Praterstrasse 49.

☛ Zastopniki se iščejo. ☛

18-20

— Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati. —

Zaloga in posojilnica glasovirjev Berte Volckmar,

državno izkušane učiteljice na glasovirju!

v Mariboru, Gornjih gosposkih ulicah št. 54,

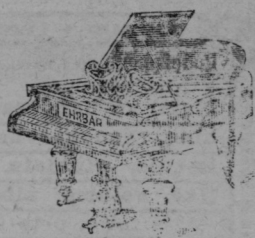
v pritličju nasproti c. kr. državne gimnazije).

Priporoča svojo bogato zalogo

8-8

novih
glasovirjev
in
pijanin

s križnimi strunami, z orehovo polituro, črni in ameriški orehov les) kakor tudi

Harmonij
po evropskem in ameriškem seznamnem sestavu iz najboljših tovarn po tovarniških cenah.

☛ Glasovirji „Ehrbar“! ☛

Jamči se pismeno. Plačuje se v obrokih. Stari glasovirji se zamenjavajo in prodajajo. **Posojila po najnižji ceni.**

Stefan Kaufmann,

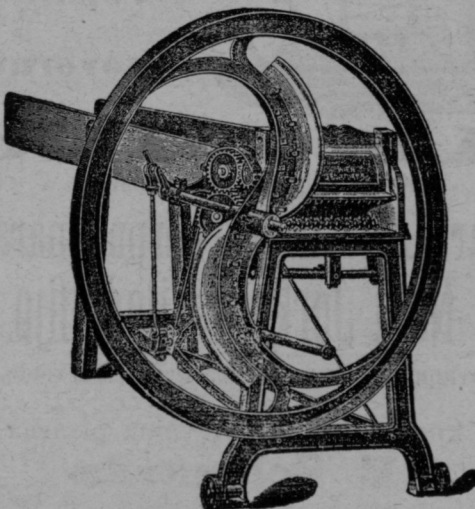
trgovec z železnim blagom v Radgoni 3

priporoča svoje železna štedilna ognjišča (Sparherd) in peči, kakor tudi **Marija-Celjske** vlitne kotle po najnižjih cenah.

Najboljšo in najnovejšo slamoreznico

izdeluje in
tovarna
Pehani,
in
v **Žalcu**

Tovarniške
Jamči se
Ceniki zastonj

prodaja
za stroje
Lorber
dr.
pri Celji.
cene.
eno leto.
in franko.

Dobra, varčna kuhinja.

Maggi-jevo juhino sladilo je edino, ki more v trenutku močno napraviti vsako juho in vsako slabotno pomako; — le nekaj kapljic zadostuje. Dobiva se v originalnih steklenicah od 50 vinarjev naprej v vsaki delikatesni, kolonijalni in špecarijski prodajalnici in drogerijah. Originalne steklenice se zopet po ceni napolnujejo z Maggi-jevim juhinskim sladilom. 1—12

Lepa nova hiša,

obstoječa iz treh sob, dveh kuhinj in velike kleti, 15 minut oddaljena od Maribora, stoječa pri okrajni cesti, s gospodarskim poslopjem, studencem, velikim vrtom in njivo, se prodaja. Več se izve pri lastniku v **Poberžah hšt. 144** (Fraustaudnerstrasse) pri Mariboru. 2-2

Za bolehe na pljučah, v vratu in goltaneu in nadušljive ljudi.

Kdor se hoče za vselej znebiti pljučnih in goltančnih še toliko trdovratnih boleznij, potem naduhe, če je še tako zastarela in navidezno neozdravljiva, naj pije **A. Wolffsky-jev čaj** zoper kronične pljučne in vratne bolezni. Na tisoče zahvalnic zajamčuje veliko zdravilno moč omenjenega čaja. Zavoj stane 1-20 mark. Knjižice zastoj. Pristen samo pri **A. Wolffsky-ju** v Berlinu, N. 37. 4-26

Cenejše, kakor pri vsakem mizarju se kupujejo pri meni truge. Lepo lakirane, močne truge od 4 gold. naprej. 5-10

Friderik Wolf,

naprava za pokopavanje mrličev. V Tegethoffovih ulicah, 18. Blumengasse, 10. v Mariboru.

Domača trdka!

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno **blago za bandera, baldachine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.**

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča

Ana Hofbauer,

imejateljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, 14 Wolfve ulice št. 4.

Domača trdka!

Otvoritev trgovine.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem danes v poštni ulici št. 3 odprl trgovino

s suknenim, platnenim in modnim blagom pri „Sv. Trojici“

ter da sem jo založil popolnoma z novim blagom.

Posebno opozarjam na veliko zalogo **suknenega blaga za moške in modnega blaga za ženske obleke**, dalje na vsake vrste **porhanta**, kakor tudi na **odeje, koce, zimske in židane robce in Jägerjeve srajce**.

Zagotavljam vsakemu najboljšo in najcenejšo potrežbo ter se priporočam blagohotnemu obiskovanju.

Maribor, dne 20. oktobra.

Sé spoštovanjem

Franc Dolenc.

Zahvalnice!!

Spoštovani gospod!

Hvala Vam, da ste mi poslali tako izvrstno zdravilo zoper kašelj in prsobol. Porabil sem samo edno steklenico trpotčevega soka, pa mi je skoraj preminol kašelj in prsobol. Pošljite mi takoj še 3 steklenice Vašega izvrstnega trpotčevega soka in zraven 2 zavitka čaja zoper kašelj.

S spoštovanjem Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, 19. okt. 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), izvrstno sredstvo zoper kašelj, prsobol, hripa, naduhi in zastarele bolezni, se dobiva vedno svež v lekarni k „Zrinjskemu“ (H. Brodjin, Zagreb, Zrinjski trg, št. 20).

Vsakdo naj pazi na varstveno znamko, ker samo oni trpotčev sok je iz moje lekarne, ki ima na steklenici sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.

Cena steklenice trpotčevega soka takoj plačanega 75 kr. Zraven trpotčevega soka je dobro rabiti tudi gorski čaj zoper kašelj.

Cena enega zavitka gorskega čaja takoj plačano stane 35 kr.

Jedno kakor drugo se pošilja vsak dan po poštne povzetju. Kdor pošlje denar naprej, naj pridene za tovarni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkim sem naročil pri Vas steklenico krepilnih švedskih kapljic. One so meni in mojim znancem ugajale dobro, zato Vas najtopleje zahvalim za to zdravilo. Blagovolite mi za moje znance poslati še 3 steklenice po 80 kr. po poštne povzetju.

V Modrušu, dne 26. velikega travna 1898.

S spoštovanjem

Vid Zanič.

Prave krepilne švedske kapljice delujejo izvrstno proti vsem želodnim boleznim, pomagajo k prebavljenju, čistijo krv in krepčajo želodec. Po teh kapljicah izginejo vse bolezni želodca in črev, pa se dobi dober tek.

Treba pa paziti na varstveno znamko, ker samo one krepilne švedske kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na steklenici sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.

Cena edne steklenice krepilnih švedskih kapljic takoj plačanih 80 kr.

Pošilja se vsak dan po poštne povzetju.

Kdor pošlje naprej denar, naj za pošto spremnico in zabojček doda 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20. Ako naročbe znašajo 5 gold. in več, pošiljajo se franko.

Prespoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri mesece na trganju in kostoboli. Ko pa je začela rabiti Vaše „mazilo proti kostoboli“, vstala je že tretji dan, pa danes hvala Bogu hodi. Zahvaljajoč Vas za to izvanredno mazilo, ostajam pokoren sluga

Jernej Lisički.

V Strmcu poleg Stubice, 22. mal. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid)

je prav dobro zdravilo zoper trganje v kosteh, revmatizmu, bolečine v križu, prehlajanje pri prepihu itd. Mazilo jači utrujene žile ter krepi stare, ki trpijo na slabosti nog.

Vsaka steklenica mora imeti varstveno znamko, t. j. sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega, ker samo ono mazilo je iz moje lekarne, ki nosi na steklenici to varstveno znamko.

Cena edne steklenice tega mazila takoj plačanega 75 kr.

Vsak dan se pošilja po poštne povzetju.

Kdor denar pošlje naprej, naj pridene za pošto spremnico in zabojček 20 kr. 7—32

Lekarna k Zrinjskemu,

H. Brodjin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje radovoljno

koncesijovana potovalna pisarna 18

E. Schmarda

v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 4, (pritličje n. 1.)

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo.

Vožnje karte

in tovarni listi

v

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru izšla je na 176 strani obsegajoča knjižica:

V Marijinem Celju.

Zgodovinske in potopisne črtice.

Spisal in izdal

s pridigami, katere je imel v Marijinem Celju, Dr. Anton Medved, c. kr. profesor v Mariboru.

Cena knjižice 30 kr., po pošti 35 kr.

Odgov. urednik B. Ferk.

Tisk tiskarne sv. Cirila.